

ABG SUNDAL COLLIER ASA
Postboks 1444 Vika
0115 OSLO

VÅR REFERANSE
23/13432

DERES REFERANSE

DATO
08.10.2024

Tilsynsrapport

Finanstilsynet har gjennomført tematisyn i ABG Sundal Collier ASA (Foretaket) knyttet til balanseførte fordringer, handelsportefølje, herunder krav til noteopplysninger om denne i årsregnskapet, og tilhørende kapitalkrav.

Finanstilsynet varslet Foretaket om tematisynet i brev datert 14. november 2023. Foretaket oversendte redegjørelser og dokumentasjon knyttet til tematisynet 14. desember 2023.

Foretaket har tillatelse til å yte bl.a. investeringstjenesten omsetning av finansielle instrumenter for egen regning og plassering av finansielle instrumenter med fulltegningsgaranti, som nevnt i verdipapirhandelloven (vphl.) § 2-1 (1) nr. 3 og 6, samt tilknyttet tjeneste som nevnt i vphl. § 2-6 (1) nr. 2; kredittgivning i forbindelse med transaksjoner i finansielle instrumenter hvor foretaket er involvert. Per 30. juni 2023 inneholdt Foretakets handelsportefølje etter det opplyste aksjer og en obligasjon.

Foreløpig tilsynsrapport (Rapporten) ble sendt Foretaket 17. juni 2024, og Finanstilsynet mottok Foretakets kommentarer til Rapporten (Tilsvaret) 26. august og 30. september 2024.

2. Krav til noteopplysninger i årsregnskap for verdipapirforetak

2.1 Rettslig grunnlag

Kapittel 5 i forskrift om årsregnskap m.m. for verdipapirforetak (...) (årsregnskapsforskriften) angir krav til noteopplysninger i årsregnskap for verdipapirforetak. Finanstilsynet legger til grunn at årsregnskapsforskriften §§ 5-2, 5-4, 5-6, 5-9 og 5-10 er særlig relevante for finansielle instrumenter tilegnet handelsporteføljen.

Det følger også av årsregnskapsforskriften § 5-1 at opplysninger i dette kapittel kan utelates når de ikke er av betydning for å bedømme foretakets eller konsernets stilling og resultat.

2.2 Finanstilsynets foreløpige vurderinger i Rapporten

I Foretakets årsregnskap for 2022 var det etter Finanstilsynets vurdering mangler sett hen til kravene i årsregnskapsforskriften §§ 5-2, 5-4, 5-9 og 5-10. Også i Foretakets årsregnskap for 2023 var det, slik Finanstilsynet så det, mangler sett hen til de nevnte kravene, selv om ny note 17 ga mer informasjon på dette området enn det forrige årsregnskapet. Finanstilsynet la følgelig til grunn at

Foretaket mener etterlevelse av disse kravene ikke vil ha betydning for å bedømme Foretakets eller konsernets stilling og resultat ved utgangen av 2023, jf. årsregnskapsforskriften § 5-1.

Basert på at Foretakets handelsportefølje utgjorde henholdsvis 1,4 og 0,2 prosent av Foretakets totale eiendeler i årsregnskapene for 2022 og 2023, delte Finanstilsynet Foretakets vurdering av at etterlevelse av årsregnskapsforskriften §§ 5-2, 5-4, 5-9 og 5-10 ikke ville hatt betydning for å bedømme Foretakets eller konsernets stilling og resultat per utgangen av disse årene, jf. årsregnskapsforskriften § 5-1. Finanstilsynet presiserte imidlertid at størrelsen på Foretakets handelsportefølje kan variere, slik at Foretaket må overvåke og være bevisst denne problemstillingen ved hver årsslutt.

2.3 Foretakets kommentarer i Tilsvaret

Foretaket bekrefter Finanstilsynets forståelse om at kravene i årsregnskapsforskriften §§ 5-2, 5-4, 5-9 og 5-10 ikke er tilfredsstillt fullt ut, ettersom Foretaket mener unntaket i årsregnskapsforskriften § 5-1 kommer til anvendelse. Foretaket understreker at det uansett vil overvåke størrelsen på handelsporteføljen og være bevisst på kravene i årsregnskapsforskriften ved hver årsslutt.

2.4 Finanstilsynets konklusjon

Finanstilsynet opprettholder den ovennevnte vurderingen fra Rapporten, og tar Foretakets kommentarer til etterretning.

3. Likviditet i handelsporteføljen

3.1 Rettslig grunnlag

Det følger av vphl. § 9-45 (1) at verdipapirforetak ikke kan ha høyere samlet engasjement med en enkelt motpart enn det som til enhver tid er forsvarlig. Videre følger det av vphl. § 9-47 (1), (2) og (3) at verdipapirforetak til enhver tid skal ha oversikt over, og med jevne mellomrom vurdere, hvilke enkelte risikoer og samlet risiko som er knyttet til virksomheten, samt til enhver tid ha ansvarlig kapital som er forsvarlig ut fra risikoen ved, og omfanget av, den virksomhet foretaket driver. Ved vurderingen av risikoen knyttet til virksomheten og samlet risikoeksponering skal det tas hensyn til bl.a. likviditetsrisiko. Verdipapirforetak skal vurdere kapitalbehovet på kort og lengre sikt og hvordan dette kapitalbehovet kan tilfredsstilles. Vurderingen av kapitalbehov skal omfatte størrelsen på og sammensetningen og fordelingen av kapitalen sett i forhold til arten og omfanget av den risiko som til enhver tid er knyttet til virksomheten, og til den risiko som vil kunne oppstå.

I europaparlaments- og rådsforordning (EU) 575/2013 (kapitalkravsforordningen – CRR) art. 4 nr. 1 pkt. 86, jf. CRR/CRD IV-forskriften § 2 (1), er handelsporteføljen definert som "*alle posisjoner i finansielle instrumenter og varer som institusjonen har med sikte på videresalg eller for å sikre andre posisjoner som innehas for handelsformål*". I samme bestemmelse nr. 1 pkt. 85 er "posisjoner som innehas for handelsformål" definert som

- a) egenposisjoner og posisjoner knyttet til tjenester overfor kunder samt prisstilling,
- b) posisjoner beregnet på videresalg på kort sikt,
- c) posisjoner med sikte på å dra nytte av faktiske eller forventede kortsiktige forskjeller mellom kjøps- og salgspriser eller av andre pris- eller renteendringer.

Videre fastsetter CRR art. 395 nr. 1, jf. vphl. § 9-45 (3) at "*en institusjon skal ikke, etter at det er tatt hensyn til virkningen av kredittrisikoreduksjon i samsvar med artikkel 399–403, påta seg en*

eksponering mot en motpart eller en gruppe av innbyrdes tilknyttede motparter dersom verdien overstiger 25 % av dens tellende kapital". Av samme bestemmelse nr. 5 følger det at denne grensen kan overskrides for eksponeringer i handelsporteføljen på nærmere angitte vilkår. En handelsporteføljeksponering kan over tid utgjøre opptil hele 500 prosent av Foretakets tellende kapital, jf. bestemmelsens nr. 5 c). Finanstilsynet presiserer imidlertid at en grunnleggende forutsetning for at overskridelser av en slik størrelse kan tillates, er at eksponeringene kan avhendes nær umiddelbart (ved negativ markedsutvikling), dvs. at likviditeten i eksponeringen/det finansielle instrumentet er meget god.

Basel-komiteéns rammeverk, nærmere bestemt RBC25¹, om grensen mellom handelsporteføljen og øvrige eiendeler, gir nyttig veiledning i denne sammenheng. Der heter det bl.a. i pkt. 25.8 (1) at en rekke svært lite likvide investeringer, herunder unoterte aksjer, ikke kan tilegnes handelsporteføljen. I pkt. 25.9 er det angitt at bl.a. noterte aksjer, med enkelte unntak, skal tilegnes handelsporteføljen. Finanstilsynet understreker imidlertid at en eksponering opp mot 500 prosent av Foretakets tellende kapital ikke kan gjelde alle finansielle instrumenter i handelsporteføljen, og at vphl. §§ 9-45 (1) og 9-47 (1), (2) og (3) er til hinder for at mindre likvide handelsporteføljeksponeringer kan være av en slik størrelse.

3.2 Finanstilsynets foreløpige vurderinger i Rapporten

Foretaket handelsportefølje omfattet aksjer i 80 selskap per 30. juni 2023. Ett av disse selskapene var unotert, og Finanstilsynet kunne i samsvar med RBC25 pkt. 25.8 (1) ikke se at det var grunnlag for å inkludere aksjene i dette selskapet i Foretakets handelsportefølje. Slik Finanstilsynet vurderte det, var også likviditeten i Foretakets beholdning av aksjer i et notert foretak så svak at en lavere grense for store eksponeringer enn hovedregelen i CRR art. 395 nr. 1 ville kommet til anvendelse på denne posisjonen, jf. vphl. §§ 9-45 (1) og 9-47 (1), (2) og (3).

3.3 Foretakets kommentarer i Tilsvaret

Foretaket har ingen bemerkninger til Finanstilsynets vurderinger på dette området i Rapporten, men presiserer at de to omtalte posisjonene hadde en ubetydelig regnskapsmessig verdi.

3.4 Finanstilsynets konklusjon

Finanstilsynet opprettholder vurderingene fra Rapporten, og legger til grunn at Foretaket heretter vil holde unoterte egenkapitalinstrumenter utenfor handelsporteføljen, samt at Foretakets rutiner og retningslinjer på området oppdateres i samsvar med dette.

For Finanstilsynet

Roy V. Halvorsen
seksjonsleder

Anders Overgård Hauglund
tilsynsrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

¹ https://www.bis.org/basel_framework/chapter/RBC/25.htm?inforce=20230101&published=20200327